

Donl. Moskva

KE/IC

P.I.j.nr.5.D.30.a.

Genp. til 133.D.4.

- 1) Ambassaden, Moskva
 - 2) Ambassaden, Washington
 - 3) Danato, Bruxelles
 - 4) PK.II. P.I.j.nr. 5.D.30.a.
 - 5) R.I.
 - 6) Forsvarets efterretningstj. Notits
- 1 eksemplar
uden følgeskrivelse.

Samtale med ambassadesekretær
Lipasov, den sovjetiske ambassade.

KE/hj Udenrigsministeriet, den 22.2.1974

AFGÅET

1. Ambassadesekretær V. Lipasov ved den herværende sovjetiske ambassade indfandt sig idag efter egen anmodning til en samtale. Efter nogle indledende bemærkninger, hvorunder hr. Lipasov havde spurgt til udenrigsministerens rejseprogram og herunder fået bekræftet, at mødet i Bonn idag var blevet aflyst, anførte Lipasov, "da vi nu talte om personer", at han havde bemærket statsministerens udtalelser i pressen samme dag om Alexander Solchenitsyn. Han ville gerne gøre opmærksom på, at Solchenitsyn havde begået handlinger, som var uforenelige med hans status som sovjetisk statsborger og tillige krænkede sovjetisk lovgivning, hvorfor de sovjetiske myndigheders beslutning, som ingenlunde havde været let, var helt korrekt og retfærdig. Hvis en dansk statsborger begik tilsvarende handlinger i Danmark, ville han også blive straffet strengt, ja, han kunne endda risikere op til 15 års fængsel i henhold til den danske straffelovs paragraf 100.

Han kunne iøvrigt ikke forstå, hvorfor man fra vestlig side interesserede sig så meget for Solchenitsyn. Det tjente ikke noget formål, og hvis Sovjetunionen havde ønsket det, kunne man gang på gang have udtalt sig om f.eks. forhold i USA, hvor behandlingen af indianere og negre lod meget tilbage at ønske. Desuden havde Sovjetunionen mange andre hjemlige kritikere, som ikke havde problemer med at komme til orde. Der var endog et blad i USA, hvis væsentligste indhold var et genoptryk af kritiske indlæg og breve bragt i de sovjetiske aviser og tidsskrifter m.fl. Solchenitsyn var imidlertid gået for langt. Han var nu i Vesttyskland efter aftale, idet Sovjetunionen aldrig ville sende en mand til et andet land, uden at der var en aftale herom.

Efter denne lange enetale spurgte hr. Lipasov, om statsministerens udtalelser skulle forstås således, at man nu fra dansk side ville indtage en reserveret holdning i Geneve og Wien, hvor der jo foregik vigtige forhandlinger? Ville Danmark nu indtage en mere reserveret holdning på det bilaterale område overfor Sovjetunionen, og ville Danmark støtte den danske forfatterforenings bestræbelser på at skaffe Solchenitsyn til Danmark? Efter hans opfattelse skulle man lade sket være sket og føre "business as usual".

Jeg svarede, at jeg opfattede den danske statsministers udtalelse som en logisk konsekvens af den holdning, Danmark indtog i Geneve under konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa. Der var ikke med udtalelsen indvarslet nogen ændret dansk holdning til de fundamentale spørgsmål, som behandlede i Geneve. Hvis den danske forfatterforening måtte ønske at indbyde Solchenitsyn til at bo i Danmark, stod det den som en privat forening naturligvis frit for. Iøvrigt gik jeg ud fra, at det var hr. Lipasov bekendt, at der var mange i Vesten, som ikke var enig i hans fremstilling,

S. du. 19/2 74

og jeg udtrykte som min personlige mening, at jeg havde vanskeligt ved at forstå, at en verdensmagt som Sovjetunionen med 250 millioner indbyggere, virkelig havde følt sig nødsaget til at reagere, som man havde gjort i den aktuelle sag.

2. Hr. Lipasov oplyste, at man fra sovjetisk side arbejdede ihærdigt med at arrangere en sovjetisk uge i Danmark, som skulle vise sovjetisk formåen indenfor videnskab og teknik kombineret med visse sportslige arrangementer. Den sovjetiske udstilling planlagdes afholdt omkring midten af oktober d.å., og man arbejdede for øjeblikket på at få et sovjetisk ishockey-landshold til Danmark, vistnok fra Letland. Det foranledigede mig til at spørge, om arrangementet skulle ses i sammenhæng med festlighederne i anledning af 50-året for oprettelsen af diplomatiske forbindelser mellem Danmark og Sovjetunionen? Hr. Lipasov var ikke bekendt hermed, men oplyste, at man forsåvidt angik disse festligheder arbejdede med arrangementer, hvor landsforeningen Danmark-Sovjetunionen skulle spille en vigtig rolle. Man håbede, at den danske ambassadør i Moskva ville tale i den tilsvarende forening dér. Der ville derudover formentlig blive tale om udveksling af telegrammer. Jeg svarede, at vi havde tanker, der gik nogenlunde i samme retning, herunder bl.a. afholdelse af en dansk kunstudstilling i Moskva. Hr. Lipasov tilføjede, at denne sag havde hans ambassadørs store bevågenhed.

~~1974~~, Den 14. februar 1974.

Kurt Ebert

Peter K. Ørvig